

Concept Werkplan Bestuurlijk Overleg Alcoholmatiging Hollands Midden

Versie: Bestuurlijk Overleg 23 maart 2011 na overleg

1. Inleiding	2
2. Beoogde resultaten	2
3. Organisatie	3
4. Financiering	3
5. Communicatie	4
Projecten :	5
1. Aanscherping en harmonisatie regelgeving gemeenten;	
2. Inzet Halt-maatregel alcohol	
3. Ondersteuning ouders / de thuissituatie	
4. Aanpak hokken, keten en hangplekken	
5. Aanpak paracommerciële alcoholverstrekkers (waaronder sportverenigingen en buurthuizen)	
6. Versterking handhaving	
7. Aanpak evenementen	
8. Sluitingstijden	

1. Inleiding

Halverwege 2009 is een bestuurlijk overleg alcoholmisbruik Hollands Midden van start gegaan. Dit bestuurlijk overleg bestaat uit vertegenwoordigers van:

- De Veiligheidsregio Hollands Midden
- De RDOG Hollands Midden
- De intergemeentelijke samenwerkingsorganen Holland Rijnland en Midden Holland
- Het OM

Aan het bestuurlijk Overleg nemen ook gemeenten deel op grond van deelname aan de pilot "Toezicht Drank en Horecawet". Daarnaast zijn de centrumgemeenten Gouda en Leiden vertegenwoordigd omdat zij uitvoering geven aan de decentralisatie uitkering verslavingszorg.

Het Bestuurlijk Overleg werkt op basis van een halverwege 2010 door bovengenoemde organen vastgestelde visie en opdracht.

In deze visie en opdracht staat in Hoofdstuk 4: "Opdracht aan het Bestuurlijk Overleg" onder de paragraaf "Aard van de werkzaamheden" (4c.a) als eerste genoemd:

Het operationaliseren van de beleidsvisie en de doelstellingen in een regionaal werkplan;

Onder de paragraaf 4d worden daarbij de volgende prioritaire onderwerpen genoemd:

1. Aanscherping en harmonisatie regelgeving gemeenten;
2. Inzet Halt-maatregel alcohol
3. Aanpak ouders / de thuissituatie
4. Aanpak hokken, keten en hangplekken
5. Aanpak paracommerciële alcoholverstrekkers (waaronder sportverenigingen en buurthuizen)
6. Versterking handhaving (mede op basis van resultaten pilots)
7. Aanpak evenementen
8. Sluitingstijden

In dit werkplan worden de in de opdracht genoemde prioritaire onderwerpen uitgewerkt.

In de vastgestelde visie en opdracht wordt het kader aangegeven waarbinnen de in dit werkplan genoemde onderwerpen/projecten worden uitgevoerd. Leidend is een integrale aanpak vanuit preventie/voorlichting gecombineerd met regelgeving/handhaving. Deze integrale aanpak blijkt het meest effectief te zijn. De regionale samenwerking wordt gezocht om krachten te bundelen. Het gaat daarbij om:

- Informatie-uitwisseling;
- Het creëren van een regionaal platform;
- Het vormen van een netwerk;
- Het introduceren van regionale handleidingen en richtlijnen;
- Het bevorderen van de uitvoering van regionale activiteiten;
- Een betere afstemming met de activiteiten van regionaal werkende organisaties.

Het gaat dus niet om het overnemen van taken en verantwoordelijkheden van lokale en regionale bestuursorganen maar om het ondersteunen, initiëren en afstemmen van lokale activiteiten en initiatieven.

2. Beoogde resultaten

Het is belangrijk concrete doelen vast te stellen. De Rijksoverheid heeft landelijke concrete doelstellingen bepaald als stimulering voor de lokale overheden om deze te realiseren in het lokaal gezondheidsbeleid. De volgende doelstellingen zijn opgenomen in de Hoofdlijnenbrief Alcoholbeleid:

- Percentage kinderen (12 t/m 15) dat alcohol drinkt in 2011 terugbrengen tot 62% (2003: 82%)
- Percentage volwassen probleemdrinkers in 2011 terugbrengen tot 8% (2004: 9,3%)

In overleg met de GGD zal op basis van deze rijksdoelstellingen worden bepaald in hoeverre deze doelstellingen voor Midden Holland relevant zijn en ook meetbaar op Midden Holland niveau.

3. Organisatie

Het Bestuurlijk Overleg bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Het ISMH
- De RDOG Hollands Midden
- De Veiligheidsregio Hollands Midden
- Het OM

Het Bestuurlijk Overleg wordt ondersteund door het samenwerkingsverband alcohol bestaande uit:

- Een aantal beleidsmedewerkers zorg en welzijn van de gemeenten
- Een aantal beleidsmedewerkers openbare orde en veiligheid van de gemeenten
- Een vertegenwoordiging van Brijder
- Een vertegenwoordiging van de RDOG
- Een vertegenwoordiging van de ISMH/Holland Rijnland

Het samenwerkingsverband heeft een kerngroep bestaande uit:

- Een vertegenwoordiger van de centrumgemeenten Leiden en Gouda
- Een vertegenwoordiger van de RDOG
- Een vertegenwoordiger van Holland Rijnland/ISMH

De leden van de kerngroep nemen deel aan het Bestuurlijk Overleg en dragen zorg voor het secretariaat van het Bestuurlijk Overleg.

Per project is in het overzicht van de projecten aangegeven welke organisatie verantwoordelijk is om het project uit te kunnen voeren. Voor elk project is een bestuurlijke trekker uit het Bestuurlijk Overleg aangewezen, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het project.

Jaarlijks wordt een stand van zaken van alle projecten opgesteld.

Deze afspraken gelden voor de periode 2010 – 2013. Eind 2013 wordt het BO geëvalueerd op basis waarvan zo nodig nieuwe afspraken worden gemaakt.

4. Financiën

Decentralisatie uitkering via de centrumgemeenten Leiden en Gouda.

Leiden:

De middelen die Leiden voor verslavingspreventie ontvangt, worden in 2010 als volgt besteed:

Subsidie Brijder Verslavingsgroep: € 222.179,-

Subsidie RDOG: € 196.948,-

Losse subsidies: € 10.528,-

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat binnen dit budget van in totaal € 429.655,- de regionale activiteiten voor verslavingspreventie bekostigd moeten worden. De regio is vrij om deze middelen naar eigen inzicht te besteden.

Gouda: Moet nog worden ingevuld.

Mogelijke andere bronnen zijn:

- Begroting GGD/Holland Rijnland/ISMH/Veiligheidsregio
- Bijdragen gemeenten
- Provincie
- Europa
- STAP, Trimbos, VNG etc.
- Samenwerkingspartners

Vooralsnog zijn er geen mogelijkheden bekend bij deze bronnen om ondersteuning aan onze projecten te geven.

Er wordt gebruik gemaakt van de uren van de centra voor maatschappelijke Ondersteuning, die de provincie in het kader van de Regionale Agenda Samenleving aan de gemeenten van Midden Holland en Holland Rijnland beschikbaar stelt.

5. Communicatie

Bij elk van de projecten speelt communicatie een belangrijke rol. Het gaat om de communicatie naar de gemeenten, naar de burgers en naar de betrokken maatschappelijke organisaties. Het Bestuurlijk Overleg zal dit onderwerp nog nader uitwerken.

De projecten

1. Aanscherping en harmonisatie regelgeving gemeenten

Doelstelling

- Het beperken van de beschikbaarheid van alcohol door aanscherping van de regelgeving.
- Het versterken van de effecten van regelgeving door harmonisatie van de regelgeving in de regio.

Beschrijving project

De wethouders sociale agenda van Zuid-Holland Noord (Holland Rijnland en het toenmalige Rijnstreekberaad) hebben op 10 juli 2008 besloten om te komen tot een regionaal en integraal pakket van regels om de beschikbaarheid en gebruik van alcohol op alle plekken waar alcohol gebruik aan de orde is (sport, school, winkel, horeca, jeugd- en jongerenwerk, openbare ruimte) te reguleren gericht op het terugdringen van het alcoholgebruik/misbruik met name onder jongeren. Een regionale ambtelijke werkgroep is aan de slag gegaan om de bestaande regelgeving in de gemeenten te inventariseren op basis waarvan aanbevelingen konden worden gedaan voor alle gemeenten in de regio. Het plan is om op basis van dit overzicht van de bestaande lokale regelgeving in de gemeenten van Zuid-Holland Noord een handreiking voor gemeenten op te stellen met als doel de regelgeving waar nodig aan te scherpen en binnen de regio te harmoniseren.

In de 2e helft van 2008 heeft de werkgroep de nota: "Regelgeving lokaal alcoholbeleid Zuid-Holland Noord" vastgesteld. Deze nota bevat een overzicht van alle lokale regelgeving in de gemeenten van Zuid-Holland Noord die gaat over de beschikbaarheid van alcohol. De conclusie is getrokken dat met name de lokale verordening op basis van de Drank- en Horecawet mogelijkheden biedt. Daarnaast kunnen ook in de APV regels over de beschikbaarheid van alcohol worden opgenomen. Het rapport eindigt met conclusies en aanbevelingen die de basis kunnen vormen van de nog op te stellen handreiking.

Basis van dit initiatief vormt de wetenschap dat beperking van de beschikbaarheid van alcohol een effectieve methode is om misbruik van alcohol te voorkomen. Voorwaarde voor een effectieve inzet van dit instrument is dat de regelgeving gecombineerd wordt met een goede communicatie over de regelgeving en gepaard gaat met een adequate handhaving van de regels.

Rol Bestuurlijk Overleg

Het bieden van een handreiking aan de gemeenten.

Verantwoordelijken

Op basis van de handreiking stellen gemeenten waar nodig hun eigen verordening bij/vast. Afstemming vindt plaats binnen Holland Rijnland/ISMH en de Veiligheidsregio.

Middelen

Inzet werkgroep ambtenaren: secretaris (20 uur), juridisch, tevens schrijver (40 uur), gezondheidszorg (20 uur) en openbare orde en veiligheid (20 uur).

Planning:

Mei 2011	Model verordening gereed
Bestuurlijk Overleg	15 juni
Najaar 2011	Presentatie portefeuillehoudersoverleggen Veiligheidsregio: DB en AB
1-1-2012	Project afgerond

Implementatie van de aanbevelingen is mede afhankelijk van de wijziging Drank en Horeca Wet. De wijziging van de Wet ligt thans voor aan de Iie Kamer (maart 2011). Het voorstel is om dit niet af te wachten en op basis van de voorliggende wetswijziging een handreiking op te stellen.

2. Halt-maatregel alcohol

Doelstelling

Onderzoek naar de vraag of en in hoeverre invoering van de Halt maatregel in Hollands Midden wenselijk is met als doel om recidive van alcohol gerelateerde delicten te voorkomen.

Beschrijving project

Vanaf 1 januari 2010 is landelijk de haltafdoening alcohol in werking getreden. Deze haltafdoening is een vroeginterventie voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar, die overmatig alcohol gebruiken in de openbare ruimte met ongewenste neveneffecten voor de maatschappij als gevolg. Soms gaat het om overtreding van het Wetboek van Strafrecht, zoals vernielingen/vandalisme en openbare dronkenschap, soms om de overtreding van alcoholgerelateerde bepalingen in de APV. De interventie bestaat uit het Halt-traject en een leeropdracht. Het doel is om schadelijk alcoholgebruik terug te dringen en de recidive voor het Halt-waardige delict te voorkomen.

Bij het wettelijk invoeren van de haltafdoening alcohol is de zaak echter nog niet af. Het uitvoeren van de haltafdoening alcohol dient te geschieden in de vorm van een projectmatig samenwerkingsverband tussen gemeente, politie, Halt, de GGD, het OM en de lokale instelling voor verslavingszorg en preventie. Van de gemeente wordt verwacht hierbij een regierol te vervullen (hoewel het ook mogelijk is dat een andere partner deze taak op zich neemt).

De haltafdoening dient als extra handhaving- en interventie-instrument. Het grote voordeel van dit instrument is dat de voorlichting en preventie gericht is op jongeren, die door alcoholgebruik al in de problemen is gekomen en het feit dat via Halt de ouders betrokken kunnen worden bij alcoholproblematiek van jongeren.

Het uitvoeren van de haltafdoening kan geschieden binnen een gemeente. Er bestaat echter altijd een risico dat er sprake is van het zogenaamde waterbedeffect. Samenwerking met buurgemeenten, of regionaal implementeren van de haltafdoening is in dergelijke gevallen wenselijk.

De haltafdoening zelf is een verantwoordelijkheid van de Halt organisatie. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de daarbij behorende preventie activiteiten in de vorm van een leeropdracht. Tot nu toe wordt voor de financiering van de leeropdracht gebruik gemaakt van de decentralisatie uitkering verslavingszorg. In overleg met OM en Halt zal moeten worden bepaald welke activiteiten worden uitgevoerd en wie daar inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor is.

In Katwijk is inmiddels ervaring met deze haltafdoening opgedaan. Het politiedistrict Rijn- en Veenstreek heeft aangegeven de maatregel ook in te willen voeren. Ook Hillegom heeft belangstelling.

Brijder is verantwoordelijk voor de leeropdracht als onderdeel van de haltafdoening in Katwijk. De activiteiten van Brijder worden bekostigd uit de decentralisatie uitkering verslavingspreventie. Op basis van de ervaringen tot nu toe is de inschatting dat bij een volledige invoering in Zuid-Holland Noord de structurele kosten van Brijder een substantieel beslag gaan leggen op de middelen van Brijder voor preventieve activiteiten. Onderzocht zal worden welke varianten voor de leeropdracht er zijn vanuit het oogpunt van een goede prijs – kwaliteit verhouding.

Rol bestuurlijk overleg

Onderzoek naar de mogelijke invoering. Vervolgens op basis hiervan coördinatie van de implementatie in de 4 politiedistricten
Formuleren van een voorstel voor de financiering van de leeropdracht als onderdeel van de Haltmaatregel

Verantwoordelijken

Gemeenten beslissen over de invoering in districtsverband
Coördinatie: Veiligheidsregio
Leiden (voor Zuid-Holland noord) en Gouda (voor Midden-Holland) zijn verantwoordelijk voor de besteding uit de decentralisatie uitkering in overleg met de regiogemeenten.

Financiën:

De inschatting voor de besteding van het aantal uren Brijder voor Zuid-Holland Noord is:
Voor de tweede helft van 2010: 145,5 uur
Voor 2011: 423 uur
Bij volledige invoering: 1000 uur

Deze kunnen worden gefinancierd uit de decentralisatie uitkering (beschikbare uren 2010 voor Brijder 2800 uur). Dat gaat ten koste van de andere activiteiten van Brijder op het gebied van alcoholpreventie.

De vraag is in hoeverre de leeropdracht niet een verantwoordelijkheid is van het OM. Het OM staat op het standpunt dat het gaat om een extra activiteit, die niet voor financiering uit de Halt zelf in aanmerking komt. Overleg met Halt/OM hierover is gewenst.

Er zal worden onderzocht of er ook andere financieringsbronnen zijn. Gemeenten kunnen besluiten ook zelf de leeropdracht te financieren.

Activiteiten/Planning

In het Bestuurlijk Overleg is de afspraak gemaakt dat de haltafdoening pas dan pas dan zal worden ingevoerd als er regionaal afspraken over de financiering van de leeropdracht zijn gemaakt.

3. Ondersteuning ouders: 'Alcoholmisbruik achter de voordeur'

Doelstelling

Het doel is om opvoeders te overtuigen van hun kracht, invloed en rol binnen de opvoeding m.b.t. dit onderwerp. Hen overtuigen dat hun goede voorbeeldgedrag in alcoholgebruik goed doet volgen, steun bieden om alcoholgebruik te ontmoedigen, richtlijnen geven voor het stellen van grenzen aan jong beginnend gebruik, heldere kaders geven voor correctie van overmatig of risicovol gebruik en opvoeders inzicht geven in de juiste attitudes om op een overtuigende manier over dit onderwerp te communiceren in de opvoeding.

Beschrijving project

Uit de gezondheidspeilingen is te zien dat jongeren teveel, te vaak en al op (te) jonge leeftijd beginnen met drinken. Veel opvoeders worden zich steeds meer bewust dat ook zij een rol hebben in het terugdringen van gezondheidsrisico's en openbare orde en veiligheidsproblemen die veroorzaakt worden door het alcohol drinken van hun kinderen. Door ouderavonden in het onderwijs of tijdens andere contactmomenten worden veel opvoeders bereikt. Zij geven aan behoefte te hebben aan een duidelijke en 'begrenzende' boodschap rond alcoholgebruik. Opvallend is dat jongeren tijdens voorlichtingen zelf aangeven duidelijkheid te willen van hun ouders door het krijgen van grenzen in hun alcoholgebruik.

De term 'het bieden van een veilige omgeving voor alcoholgebruik' doet steeds meer de intrede. Het vertrekpunt dat voorlichting vooral gebaseerd moet zijn op het overdragen van kennis en leren kiezen door jongeren is achterhaald. 'Leren kiezen' biedt onvoldoende houvast waardoor experimenteergedrag van (jonge) jongeren te veel ruimte krijgt en kan leiden tot

problematisch gebruik. Ook achterhaald is de boodschap dat experimenteren 'gezond' is, erbij hoort en zichzelf corrigeert.

Vanuit de samenleving maar ook door de overheden wordt steeds duidelijker gesteld dat het bespreken van maatregelen rond alcoholmisbruik zowel een preventieve, een curatieve als een repressieve insteek dient te hebben. Lang is gedacht dat voor begeleiding van kinderen in de opvoeding alleen de voorlichtende kant afdoende was. Steeds luider wordt de roep van de samenleving dat er een integrale aanpak, ofwel instrumenten die op elkaar aansluiten, is voor (het voorkomen van) alcoholmisbruik, waarin ouders een belangrijke rol spelen. Vanuit de voorlichting is nu ook duidelijk geworden dat opvoeders zelf vinden dat heldere kaders, eenduidige boodschappen, grenzen stellen en sanctioneren bij grensoverschrijdend gedrag niet mogen ontbreken bij de opvoedingsstaak. Het is goed om te zien dat veel opvoeders dit initiatief zelf nemen. Zij zijn in staat om een evenwicht te vinden tussen 'vrijheid geven', hun kinderen stimuleren gezond gedrag te vertonen, grenzen stellen en zelf ingrijpen als dit uit het evenwicht raakt. Zorgpunt blijven die opvoeders die deze taak niet oppakken. Er is een groep ouders die een te nonchalante houding aanneemt door te denken dat te jong en teveel drinken niet zal leiden tot gezondheidsschade. Zij voelen zich vaak tevens onvoldoende verantwoordelijk voor eventuele toegebrachte overlast of schade in de openbare ruimte door hun kinderen.

Binnen de integraliteit dient ook gezocht te worden naar mogelijkheden om sturing (ondersteuning en stimuleren) achter de voordeur te vergroten. De uitkomst zou moeten zijn dat, naast dat jongeren zelf verantwoordelijk worden gesteld voor hun handelen, ook de omgeving van deze jongeren wordt aangesproken om ervoor te zorgen dat als alcohol wordt gebruikt dit verantwoord gebeurt en zeker geen overlast geeft in de openbare ruimte. Organisaties dienen ouders mogelijkheden te bieden voor ondersteuning bij opvoeding en knelpunten in de opvoeding, waarbij ouders wel zelf verantwoordelijk blijven voor de opvoeding van hun kinderen.

De tijd lijkt rijp om preventie hand in hand te laten gaan met het ook kunnen inzetten andere instrumenten, bijvoorbeeld vanuit het handhavingsperspectief. De manier waarop opvoeders hierbij worden ondersteund is van groot belang; niet stigmatiserend of beschuldigend maar door het onderkennen dat dit een moeilijke taak is. Het is van groot belang om weerstanden en schuldgevoel bij ouders te voorkomen en handvatten te bieden voor hulp als blijkt dat ouders hierin onvoldoende bij machte zijn.

Mogelijkheden voor sturing achter de voordeur

Het inzetten van handhaving achter voordeuren staat nog in de kinderschoenen. Veel bedachte maatregelen kunnen niet worden uitgevoerd omdat opvoeders bij wet niet aansprakelijk gesteld kunnen worden of verplicht kunnen worden mee te werken aan het corrigeren van hun zoon/dochter. Toch wordt in het land op verschillende wijze geëxperimenteerd de grenzen op te zoeken naar wat wel toelaatbaar is. Een voorbeeld hiervan is het inzetten van de 'Haltmaatregel Alcohol' (project 2) waarbij jongeren worden beboet voor alcoholdrinken in de openbare ruimte, worden verwezen naar Halt voor een taakstraf en opvoeders worden uitgenodigd aanwezig te zijn bij de gesprekken. Bij reden tot (gezins)zorg hebben de medewerkers van Halt de mogelijkheid om een zorgmelding te doen bij het AMK. De komende jaren kunnen vanuit de regiovisie verschillende andere vormen van handhavingsmaatregelen/handhavingsgrip worden onderzocht, ontwikkeld en uitgevoerd om zo een bijdrage te leveren aan dit handhaven en sturen achter de voordeur.

Deelprojecten

Maatregelen kunnen zijn:

Algemeen:

- Het opstellen van een 'sturende' College/Burgemeestersbrief met een oproep aan alle ouders/opvoeders van jongeren van 11 tot en met 17 jaar om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen om alcoholmisbruik terug te dringen.

- Informatie op de gemeentepagina van de lokale krant(en) met hierin de uiteengezette beleidslijnen van de gemeente m.b.t. het handhaven van de openbare orde en veiligheid.
- Onderzoek naar de mogelijkheid om vanuit Halt de gesprekken met ouders een 'verplichtend karakter' te kunnen geven.
- Deventer Aanpak; jongeren 12-16 die een strafbaar feit begaan m.b.t. alcohol door politie thuis laten afleveren. Meerwaarde: schrik-effect én bewustwordingsproces bij de jongeren en hun ouders. Beiden krijgen een cursus aangeboden die hen bewust moet maken van de schadelijke gevolgen van alcohol.
- Het reserveren van een aparte ruimte op het politiebureau waar jongeren kunnen verblijven die een overtreding hebben begaan rond alcohol. Jongeren mogen pas weg als zij worden opgehaald door hun ouders.
- Kennis ophogen bij jeugd AMW, jeugdzorg, GGZ jeugd, leerplicht, jeugdartsen jongerenpreventieprojecten, verpleegkundigen en jongerenwerk om zo vroegsignalering van alcoholmisbruik door jeugd in te kunnen zetten, dit bespreekbaar te maken en ouders in te schakelen bij jongeren < 16 jaar.

Opvoeders:

- Overtuigen van hun kracht, invloed, rol en verantwoordelijkheid binnen de opvoeding m.b.t. dit onderwerp. Deze boodschap dient vast onderdeel te zijn van de voorlichtingen maar kan ook als boodschap worden ingezet door de consultatiebureauarts en/of de jeugdarts tijdens contactmomenten i.v.m. gezondheidscontroles van de kinderen.
- Wijzen op de gevolgen van zelf alcohol geven of kopen voor hun kinderen.
- Oproepen 'hun' hokken en keten te sluiten (zie ook project 4).
- Overtuigen dat goed voorbeeldgedrag in alcoholgebruik goed doet volgen, steun bieden om alcoholgebruik te ontmoedigen, richtlijnen geven voor het stellen van grenzen aan beginnend gebruik, heldere kaders aangeven voor de correctie van overmatig of risicovol gebruik en opvoeders inzicht geven in de juiste attitudes om op een overtuigende manier te communiceren in de opvoeding. Dit zou bijvoorbeeld onderdeel kunnen zijn bij de cursussen opvoedingsondersteuning die in gemeenten worden aangeboden.
- Wijzen op het gebruik maken van voorlichtingen of attenderen op de website alcohol en opvoeding i.h.k.v. openbare orde en veiligheid.
- Vanuit de wet- en regelgeving erop wijzen dat alcohol kopen onder 16 jaar niet mag en opvoeders er op aanspreken om toe te zien dat hun kinderen ook geen alcohol proberen te kopen in de supermarkten of bij slijterijen.
- Mobiliseren hun kinderen < 18 jaar te verbieden in horeca te komen.
- Mobiliseren om hun kinderen te stimuleren vroeg op stap te gaan en te controleren bij thuiskomst of er gedronken of teveel gedronken is.

Rol bestuurlijk overleg

Initiatiefnemer.

Verantwoordelijken

Het eindresultaat van het project wordt besproken in Veiligheidsregio en portefeuillehoudersoverleggen Midden Holland en Holland Rijnland

Middelen: De uitvoering van het project wordt bekostigd met inzet van Leidse ambtenaren. Daarnaast zal gebruik gemaakt worden van de uren CMO WMO en Jeugd.

Planning

Afronding: najaar 2011

4. Aanpak hokken, keten en hangplekken

Doelstelling

Het terugdringen van het alcoholmis/gebruik in hokken, keten en hangplekken.

Bijkomende doelstelling is het voorkomen van overlast en het handhaven van regels op het gebied van brandpreventie, bouwen en milieu.

Beschrijving project

Bekend is dat er veel in hokken en keten en op hangplekken door jongeren wordt gedronken. Naast het probleem van het alcoholmisbruik is er vaak ook sprake van een veiligheidsrisico. Er is een gebrek aan naleving van geldende wet- en regelgeving zoals bouw- en milieuvorschriften. Hokken en keten vormen dan ook een belangrijk aandachtspunt in het alcoholbeleid van het kabinet. Het kabinet wil dat er door de gemeenten wordt opgetreden tegen hokken en keten. Basis voor een effectief beleid is een integrale aanpak waar handhaving van regelgeving, communicatie en inzet van jongerenwerk deel van uitmaakt. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft onlangs een handreiking voor een aanpak aan de gemeenten aangeboden. Het rijk wil gemeenten met de wijziging op de Drank- en Horecawet ook meer mogelijkheden bieden om op te treden.

Om een beeld te krijgen van het voorkomen van hokken en keten in Zuid-Holland Noord is een quick scan uitgevoerd. (Meander 2009). Op basis van deze quick scan zijn er een kleine 25 hokken en keten geteld. Deze komen vooral voor op het platteland in de Rijnstreek. Bij deze quick scan moet de aantekening worden gemaakt dat het gaat om een grove indruk van een waarschijnlijk in de tijd sterk wisselend beeld.

Na bespreking van de quick scan in het Bestuurlijk Overleg Alcoholmisbruik is Meander gevraagd nog aanvullend onderzoek te doen ten einde een beter beeld te krijgen van het voorkomen van hokken en keten in de regio. De resultaten van dit aanvullend onderzoek zijn in september 2010 bekend gemaakt. Het onderzoek is een bevestiging van het eerder beschreven beeld.

Inmiddels is met ondersteuning van Meander in de gemeente Nieuwkoop een pilot opgezet voor een integrale aanpak met behulp van de door het ministerie beschikbaar gestelde handreiking en de tot nu toe opgedane ervaringen in het Westland. Op basis van deze pilot zal een handreiking voor alle gemeenten in Hollands Midden worden opgesteld.

Hangplekken zijn, ook in het stedelijk gebied, plekken waar regelmatig sprake is van ongewenst alcoholgebruik zowel uit het oogpunt van volksgezondheid als uit het oogpunt van overlast. Ook hier zal een integrale aanpak van regelgeving, handhaving en inzet van jongerenwerk het meeste succes hebben.

Besloten is om ook hangplekken onderdeel van dit project te laten zijn. Ook hier zal de gemeente Nieuwkoop als pilotgemeente optreden.

Rol bestuurlijk overleg

Coördinerend, initiërend

Verantwoordelijke bestuursorganen

Gemeenten. Afstemming binnen Holland Rijnland, ISMH en Veiligheidsregio.

Activiteiten/planning

- 2011: Hokken en keten: Pilot Nieuwkoop op basis van handreiking ministerie.
 - Beleidsnota
 - Beleid uitvoeren
 - Evalueren
 - Verankeren
- 2^e helft 2011: Presentatie voor de regio
- 2^e helft 2011: Ontwikkelen pilot hangjongeren

Middelen:

- Pilot: Wordt uitgevoerd door ambtenaren van de gemeente Nieuwkoop met ondersteuning van CMO WMO Meander (50 uur).
- Hangjongeren: Ondersteuning CMO WMO (50 uur)

5. Aanpak paracommerciële alcoholverstrekkers

Doelstelling

Het terugdringen van het alcohol ge/misbruik in paracommerciële instellingen.

Beschrijving project

Buurthuizen, scholen, verenigingen en sportkantines zijn plekken waar alcohol wordt geschonken. Ook daar kan de vraag worden gesteld in hoeverre alcoholmatigingsbeleid bij deze alcoholverstrekkers wenselijk is. Het zijn plekken waar vaak ook jonge kinderen met alcoholgebruik worden geconfronteerd.

Wat kan er worden gedaan?

Er kunnen met partijen afspraken worden gemaakt over het schenken van alcohol. Te denken valt aan: tijden waarop alcohol wordt geschonken al dan niet afhankelijk van de aanwezigheid van kinderen/jongeren; de prijs van de alcohol in vergelijking met het fris; de scholing van het barpersoneel. Er zijn wettelijke voorschriften. Gemeenten kunnen aanvullende eisen stellen in de lokale verordening in het kader van de Drank- en Horecawet (zie project 1) en afspraken maken met de sportverenigingen b.v. in de vorm van een convenant.

Bij het stellen van regels horen afspraken over de handhaving (zie ook project 6).

Tenslotte moeten voorlichting en communicatie de afspraken ondersteunen. De ervaring leert dat dergelijke initiatieven veel discussie kunnen oproepen. Aandacht voor de communicatie hierover is van groot belang. Voorlichting aan b.v. sportverenigingen is ook een blijvend aandachtspunt.

In veel gemeenten zijn al afspraken tussen sportverenigingen en gemeenten gemaakt. Het idee is om deze te inventariseren:

- Wat er landelijk aan good practices bestaat
- Welke initiatieven er in onze regio al zijn genomen.

Op basis hiervan kan een handreiking worden opgesteld en kunnen regionaal afspraken worden gemaakt over een aantal basisafspraken en voorzieningen en mogelijkheden voor aanvullende initiatieven.

Rol bestuurlijk overleg

Initiërend

Verantwoordelijke bestuursorganen

Gemeenten

Activiteiten:

- Inventarisatie landelijke good practices
- Inventarisatie projecten bij de gemeenten in de regio
- Opstellen handreiking

Middelen

Ambtelijke inzet Hillegom

Ondersteuning Meander (50 uur)

Planning

Inventarisaties: 2^e en 3^e kwartaal 2011

Handreiking: 4^e kwartaal

Bespreken in regio: 1ste kwartaal 2012

Implementatie: 2012

6. Versterken handhaving

Doelstelling

Versterken van de handhaving.

Beschrijving project

Er zijn verschillende wetten en regels op het gebied van alcoholmatiging. Het is belangrijk dat deze worden gehandhaafd

Vershillende bestaande wetten en regels worden goed gehandhaafd, maar op sommige gebieden is de handhaving gering, of nauwelijks aanwezig. Er bestaan initiatieven tot het verbeteren van de handhaving op het gebied van alcoholmatiging. Een voorbeeld hiervan is de Pilot Drank- en HorecaWet (DHW). Deze pilot is gericht op het versterken van de handhaving van de DHW door de bevoegdheid van de controle op deze wet te leggen bij de gemeente i.p.v. bij de Voedsel en Waren Autoriteit vooruitlopend op de wijziging van de Drank- en Horecawet. Het gaat met name om controles op het schenken van alcohol aan personen van onder de 16 jaar en sterke drank aan personen onder de 18 jaar.

De bovengenoemde casus is een voorbeeld van een landelijk initiatief. Op lokaal niveau kunnen gemeenten zelf ook de handhaving op verschillende wetten en regels versterken. Dit kan door in overleg met de politie inzet op bestaande regels (tijdelijk) te vergroten. Daarnaast kunnen GOA's ingezet worden voor het handhaven van gemeentelijke regelgeving.

Verwacht wordt dat met de inwerkingtreding van de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW) de handhavingstaken van de gemeenten worden overgedragen van de VWA aan de gemeenten. Indien dit doorgaat kan er regionaal worden samengewerkt. De samenwerking kan bestaan uit het samen ontwikkelen van de noodzakelijke producten die bij de overdracht van belang zijn: overdracht dossiers, voorlichting, instructies, beleid, personeel etc. Tegelijk kan worden gekeken naar mogelijkheden om structureel samen te werken inclusief de optie om de handhaving helemaal regionaal op te zetten.

Op dit moment ligt het voorstel tot wijziging van de DHW voor aan de IIe Kamer. Het is nog steeds de bedoeling van het Kabinet om de handhaving over te dragen aan de gemeenten. Over de voorwaarden waaronder is echter nog geen enkele duidelijkheid.

Het zal gaan om een omvangrijke operatie die eenmalig veel tijd zal vragen van gemeenten, samenwerkingsorganen en de Voedsel en Warenautoriteit.

In het politiedistrict Duin- en Bollenstreek is al enige ervaring opgedaan met intergemeentelijke samenwerking op dit terrein. Van deze ervaringen kan gebruik worden gemaakt.

Inmiddels kan samen met de politie en de Voedsel en Waren Autoriteit projectmatig gewerkt worden aan een versterking van de handhaving. Te denken valt aan:

- Blazen bij school, sport, jeugd en jongerenwerkfeesten
- Overleg met de horeca en detailhandel

Rol bestuurlijk overleg

Initiërend

Verantwoordelijke bestuursorganen

Gemeenten/Veiligheidsregio

Planning

Inmiddels ligt de wijziging op de Drank- en Horeca wet voor aan de IIe Kamer (maart 2011). Het voorstel is deze ontwikkelingen af te wachten alvorens met het project van start te gaan.

Middelen

Ambtelijke inzet: 2 beleidsmedewerker handhaving, medewerker politie, jurist 40 uur trekker/secretaris 40 uur.

7. Aanpak evenementen waaronder tent- en schuurfeesten

Doelstelling

Terugdringen alcohol mis/gebruik bij evenementen

Projectbeschrijving

Tijdens evenementen wordt er regelmatig veel gedronken. Het gaat om openbare gelegenheden waar jongeren geconfronteerd worden met overmatig alcoholgebruik. Het gaat soms gepaard met geweld en overlast.

Vanuit veiligheidsoogpunt is er vanuit de politie een loket opgezet waarbij de gemeenten hun evenementen moeten aanmelden. Voor de advisering daarvan wordt allereerst uitgegaan van het model dat door de GGD wordt uitgegeven. De GGD gaat daarbij uit van een aantal GGD medewerkers dat noodzakelijk is per aantal te verwachten bezoekers.

Vaak wordt bij evenementen qua alcohol het zogenaamde "evenementenbier" geschonken. Dit bier heeft een lager alcoholpromillage dan regulier bier en voorkomt daardoor dat bezoekers van evenementen te snel dronken raken.

In het "Evenementenbeleid" van de meeste gemeenten wordt geen melding gemaakt van regelgeving met betrekking tot alcoholverkoop. Wel worden in de gemeenten ad-hoc maatregelen genomen met betrekking tot het aantal verkooppunten van alcohol.

De basis voor de regelgeving rond evenementen wordt echter gevormd door de invloed van evenementen op de openbare orde en veiligheid.

Er is in het kader van de aanpak van evenementen een bewustzijnsverandering nodig om het element van alcoholgebruik tijdens de evenementen vanuit een zorgstandpunt te bezien.

Soms gaat het om evenementen zoals b.v. schuurfeesten, met een semi openbaar karakter, die zich vanwege het formeel private karakter onttrekken aan de regelgeving. Hier is een gecombineerde aanpak van begeleiding en regelgeving zoals bij de hokken en keten (project 4) geëigend.

Wat kan er concreet worden gedaan:

- Aanscherping van de regelgeving (project 1)
- Handhaving van de gestelde regels (project 6)
- Beschikbaar stellen van water
- Prijsstelling frisdrank t.o.v. alcohol
- Verplicht/beschikbaar stellen van zg. evenementenbier.
- Aanpak schuur- en tentfeesten

Rol bestuurlijk overleg

Initiërend

Verantwoordelijke bestuursorganen

Gemeenten stellen evenementen beleid vast, waaronder het opnemen van regels in een APV. Afstemming vindt plaats binnen de veiligheidsregio, de ISMH en Holland Rijnland.

Planning: Uitwerking aanpak in een handreiking evenementen en alcohol. Is nog niet van start gegaan.

Middelen: Instellen werkgroep. Ambtenaar openbare orde en veiligheid, jurist, vertegenwoordiger politie.

8. Sluitingstijden

Doelstelling

Terugdringen alcoholmis/gebruik door aanpassing sluitingstijden

Beschrijving project

Kernvraag voor het Bestuurlijk Overleg is of een regionale discussie over sluitingstijden zinvol is. De belangrijkste overwegingen daarbij zijn:

- Onderzoek geeft geen eenduidig antwoord op de vraag welke relatie er is tussen sluitingstijden, overmatig alcoholgebruik en overlast.
- Het vaststellen van sluitingstijden is een verantwoordelijkheid van de gemeente en komt doorgaans tot stand na een uitvoerige discussie tussen politiek, de inwoners van de binnenstad en de horeca. Dat geeft weinig ruimte voor regionale overwegingen en/of afspraken.
- In sommige subregio's is er duidelijk sprake van het zg. waterbedeffect. Vroege sluitingstijden in de ene gemeenten geeft overlast in de buurgemeenten.

Conclusie

Op basis van bovengenoemde overwegingen is het Bestuurlijk Overleg tot de conclusie gekomen dat vooralsnog een regionale discussie over sluitingstijden niet zinvol is. Mocht er aanleiding zijn om deze discussie weer op te pakken, dan zal het Bestuurlijk Overleg het initiatief hiertoe nemen.